

Briselē, 2019. gada 1. februārī

JAUTĀJUMI UN ATBILDES PAR RŪPNIECĪBAS PRECĒM SAISTĪBĀ AR APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANOS NO EIROPAS SAVIENĪBAS

2018. gada 22. janvārī Eiropas Komisijas dienesti publicēja dokumentu “Paziņojums ieinteresētajām personām — Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi rūpniecības preču jomā” (“paziņojums”)¹. Tā pielikumā atrodams orientējošs saraksts ar tiem Savienības tiesību aktiem par ražojumiem, uz kuriem attiecas šis paziņojums.

Pamatojoties uz paziņojumu, šis jautājumu un atbilžu saraksts sniedz papildu ieteikumus situācijā, kur Apvienotā Karaliste 2019. gada 30. martā plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika (“izstāšanās diena”) kļūs par trešo valsti bez ratificēta Izstāšanās līguma un tādējādi

- **bez pārejas perioda, kas paredzēts Izstāšanās līguma projektā, un**
- **bez Izstāšanās līguma projektā paredzētajiem noteikumiem attiecībā uz “tirgū laistām precēm”.**

Vajadzības gadījumā jautājumu un atbilžu sarakstu var turpmāk atjaunināt un papildināt, un tas būtu jālasa kopsakarā ar papildinošiem konkrētākiem paziņojumiem vai jautājumu un atbilžu sarakstiem par Apvienotās Karalistes izstāšanās juridiskajām sekām, kuri jau ir publicēti vai kurus var publicēt par kādu no paziņojuma pielikumā uzskaitītajiem Savienības aktiem.

A. PIRMS IZSTĀŠANĀS DIENAS SAVIENĪBAS (ES 27) TIRGŪ LAISTO PREČU JĒDZIENS

Attiecīgais kritērijs, pēc kura nosaka, kādā mērā Apvienotās Karalistes izstāšanās varētu ietekmēt konkrēto ražojumu, uz kuru attiecas paziņojums, ir tas, vai ražojums pirms izstāšanās dienas ir laists Savienības (ES 27) tirgū.

Jēdziens “laišana tirgū” attiecas uz katru atsevišķu ražojumu, nevis ražojumu veidu neatkarīgi no tā, vai tas saražots kā atsevišķa vienība vai sērija. Tas attiecas uz pirmo reizi, kad ražojumu dara pieejamu Savienības (ES 27) tirgū, t. i., pirmo reizi, kad precī piegādā izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai pēc ražošanas posma. Lai ražojumu laistu tirgū, tas nav fiziski jāpiegādā, bet ražošanas posmam gan ir jābūt pabeigtam².

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/industrial_products_lv_1.pdf

² Sīkāk par jēdzienu “laišana tirgū” sk. 2. nodaļu Komisijas paziņojumā 2016/C 272/01 “Zilā rokasgrāmata” par ES produktu noteikumu īstenošanu, 2016. gads” (OV C 272, 26.7.2016., 1. lpp.).

1. **Preces, kuras izstāšanās dienā fiziski ir izplatīšanas ķēdē vai kuras jau tiek izmantotas ES 27 tirgū.**

Piemērs: kosmētikas līdzeklis, kuru vairumtirgotājs uzglabā ES 27, lai to izplatītu tālāk, vai kurš jau ir veikala plauktā; rentgena iekārta (medicīniskā ierīce), kuru sertificējusi Apvienotās Karalistes paziņotā struktūra un kuru vairumtirgotājs uzglabā ES 27 vai kura jau ir piegādāta ES 27 slimnīcai, kur to izmanto.

Uzskata, ka šīs preces ir laistas Savienības (ES 27) tirgū pirms izstāšanās dienas un ka tādējādi tās var turpināt darīt pieejamas ES 27 tirgū vai turpināt tās izmantot; nav nepieciešama atkārtota sertifikācija, atkārtota marķēšana vai ražojuma pārveidojumi. Tas neskar pienākumu iecelt jaunu “atbildīgo personu” ES 27, ja pašreizējā atbildīgā persona ir Apvienotajā Karalistē, kā izklāstīts turpmāk B iedaļā.

2. **Preces, kas ražotas ES vai trešā valstī, pārdotas ES 27 pircējam pirms izstāšanās dienas pēc tam, kad pabeigts ražošanas posms, bet fiziski vēl nav piegādātas ES 27 pircējam minētajā dienā.**

Piemērs: rentgena iekārta, kas ražota ASV un ko sertificējusi Apvienotās Karalistes paziņotā struktūra, 2019. gada 15. martā (=tirgū laišanas dienā, t. i., darījuma dienā) pārdota Nīderlandes slimnīcai, bet Nīderlandes muižā tā nogādāta vien 2019. gada 5. aprīlī.

Tāpat kā precēm jautājumu un atbilžu saraksta 1. punktā. Savienības (ES 27) tirgū laišanas diena ir diena, kurā notika darījums starp ražotāju un ES 27 pircēju pēc tam, kad pabeigts ražošanas posms. Lai ražojumu laistu tirgū, to nav nepieciešams fiziski piegādāt.

3. **Preces, kas Apvienotajā Karalistē importētas no trešās valsts vai kas ražotas Apvienotajā Karalistē un pēc tam pārdotas ES 27 pircējam pirms izstāšanās dienas, bet fiziski piegādātas ES 27 pircējam pēc minētās dienas.**

A piemērs: rentgena iekārta, kas ražota ASV un ko sertificējusi Apvienotās Karalistes paziņotā struktūra, 2019. gada 15. februārī pārdota Apvienotās Karalistes vairumtirgotājam, kurš to 2019. gada 15. martā ir importējis Apvienotajā Karalistē. Pēc tam Apvienotās Karalistes vairumtirgotājs 2019. gada 25. martā to pārdevis Nīderlandes slimnīcai, un Nīderlandes muižā rentgena iekārta nogādāta 2019. gada 5. aprīlī.

B piemērs: rentgena iekārta, kas ražota Apvienotajā Karalistē un ko sertificējusi Apvienotās Karalistes paziņotā struktūra, Nīderlandes slimnīcai pārdota vai nu tieši, vai ar Apvienotās Karalistes izplatītāja starpniecību; abos gadījumos darījuma diena ar Nīderlandes slimnīcu ir 2019. gada 25. marts, un Nīderlandes muižā iekārta nogādāta 2019. gada 5. aprīlī.

Uz abiem piemēriem attiecas jautājumu un atbilžu saraksta 1. un 2. punkts. Savienības (ES 27) tirgū laišanas diena ir diena, kurā notika darījums starp Apvienotās Karalistes ekonomikas dalībnieku (ražotāju, importētāju vai

izplatītāju) un ES 27 pircēju. Lai ražojumu laistu tirgū, to nav nepieciešams fiziski piegādāt.

4. Preces, kas Apvienotajā Karalistē importētas no trešās valsts vai kas ražotas Apvienotajā Karalistē pirms izstāšanās dienas un pēc tam pārdotas ES 27 pircējam pēc izstāšanās dienas.

A piemērs: ripzāģis (iekārta), kas ražots ASV un ko sertificējusi Apvienotās Karalistes paziņotā struktūra, 2019. gada 15. februārī pārdots Apvienotās Karalistes vairumtirgotājam, un vairumtirgotājs 2019. gada 15. martā to ir importējis Apvienotajā Karalistē. Pēc tam Apvienotās Karalistes vairumtirgotājs 2019. gada 5. aprīlī to pārdevis Nīderlandes rūpnīcai, un Nīderlandes muitā ripzāģis nogādāts 2019. gada 15. aprīlī.

B piemērs: ripzāģis, kas ražots Apvienotajā Karalistē un ko sertificējusi Apvienotās Karalistes paziņotā struktūra, Nīderlandes rūpnīcai pārdots vai nu tieši, vai ar Apvienotās Karalistes vairumtirgotāja starpniecību; abos gadījumos darījuma diena ar Nīderlandes rūpnīcu ir 2019. gada 5. aprīlis, un Nīderlandes muitā ripzāģis nogādāts 2019. gada 15. aprīlī.

Abos gadījumos preces laistas Savienības (ES 27) tirgū pēc izstāšanās dienas tāpēc, ka diena, kad tās pirmo reizi darītas pieejamas ES 27 pircējam, ir izstāšanās dienā vai pēc tās. Preces uzskata par importu no trešās valsts, un tām būs pilnībā jāatbilst Savienības tiesību aktu noteikumiem, kas bija piemērojami laikā, kad tās laistas tirgū. Tas konkrēti nozīmē, ka ES 27 paziņotajai struktūrai šīs preces ir jāsertificē, ja nepieciešama trešās personas iesaistīšanās to atbilstības novērtēšanā. Attiecīgā gadījumā to marķējumā būs arī jānorāda informācija par ES 27 importētāju un par ES 27 “atbildīgo personu”³.

5. Kā var sniegt pierādījumus par laišanu tirgū pirms izstāšanās dienas?

Pierādījumus par laišanu tirgū var sniegt, pamatojoties uz jebkādu attiecīgu dokumentu, ko parasti izmanto biznesa darījumos (piemēram, pārdošanas līgums par precēm, kas jau ir saražotas, rēķins, dokumenti par preču nosūtīšanu izplatīšanai vai tamlīdzīgi komercdokumenti).

Praksē šādi pierādījumi būs jāsniedz gadījumos, kad notiek pārbaudes, ko veic, importējot Savienībā (ES 27), vai gadījumā, kad pārbaudes veic tirgus uzraudzības iestādes. Iesniegtajiem dokumentārajiem pierādījumiem jābūt tādiem, lai varētu pārbaudīt, ka tie atbilst konkrētām precēm un daudzumam, kas uzrādīts muitai vai ko pārbauda tirgus uzraudzības iestādes, piemēram, ar norādi uz konkrēto preču identifikācijas elementu.

B. ATBILDĪGĀS PERSONAS

Dažās ražojumu jomās Savienības tiesību aktos par ražojumiem ir paredzētas “atbildīgās personas”, kurām ir konkrēti uzdevumi saistībā ar pastāvīgas normatīvās atbilstības

³ Jāņem vērā, ka papildus piemēro ES importa noteikumus, kas izklāstīti Savienības Muitas kodeksā, kā arī ES PVN tiesību aktu noteikumus. Lai iegūtu sīkāku informāciju, sk. piemērojamās “paziņojumus par gatavību”, kas publicēti šeit: https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_lv#tradetaxud.

nodrošināšanu un sadarbību ar tirgus uzraudzības iestādēm. Minētajām “atbildīgajām personām” jāveic uzņēmējdarbība Savienībā, piemēram, atbildīgā persona par kosmētikas līdzekļiem⁴ vai pilnvarotie pārstāvji, kuru iecelšana, ko veic ražotājs, parasti ir brīvprātīga, bet ir obligāta dažās nozarēs, it īpaši tādās nozarēs kā medicīniskās ierīces, pārvietojamās spiediena iekārtas un kuģu aprīkojums. Apvienotās Karalistes atbildīgās personas zaudēs savu statusu no izstāšanās dienas neatkarīgi no tā, kad ražojumi laisti tirgū. Tāpēc ražotājiem jānodrošina, ka no izstāšanās dienas to izraudzītās atbildīgās personas veic uzņēmējdarbību ES 27.

Ja ir nozaru datubāzes (piemēram, Kosmētikas līdzekļu reģistrācijas portāls, medicīnisko ierīču datubāze “Eudamed”), informācija par atbildīgajām personām tiek reģistrēta šajās datubāzēs, kur līdz ar to visas izmaiņas būs izsekojamas.

1. Pirms izstāšanās dienas Savienības (ES 27) tirgū laistās preces

Nav nepieciešams pārmarķēt ar ES 27 jauno atbildīgo personu kontaktinformāciju. Pietiek ar informāciju, kas ir pieejama esošajās datubāzēs vai, ja to nav, ar informāciju, ko ekonomikas dalībnieki snieguši kompetentajām valsts iestādēm par jaunās ES 27 atbildīgās personas iecelšanu.

2. Preces, kas laistas ES 27 tirgū no izstāšanās dienas neatkarīgi no tā, vai tās nāk no Apvienotās Karalistes vai citas trešās valsts

Minētajām precēm būs pilnībā jāatbilst Savienības tiesību aktu noteikumiem, kas piemērojami laikā, kad tās laistas tirgū. Tas cita starpā nozīmē, ka uz tām attiecīgā gadījumā norādama informācija par ES 27 “atbildīgo personu”.

C. IMPORTĒTĀJI

Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par ražojumiem importētājs ir ekonomikas dalībnieks, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā un kas ražojumu no trešās valsts laiž Savienības tirgū. Ražotājs vai importētājs, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, no izstāšanās dienas vairs netiks uzskatīts par ekonomikas dalībnieku, kurš veic uzņēmējdarbību Savienībā. Savienības tiesību aktos parasti ir prasīts, lai importētāja kontaktinformācija tiktu norādīta uz paša ražojuma vai tā etiķetes.

1. Ražojumi, kas importēti ES 28 caur Apvienoto Karalisti un laisti Savienības (ES 27) tirgū pirms izstāšanās datuma

Piemēro jautājumu un atbilžu saraksta A iedaļas 1. punktu. Etiķešu izmaiņas nav vajadzīgas.

2. Preces, kas pirms izstāšanās dienas importētas Apvienotās Karalistes tirgū un kas no minētās dienas darītas pieejamas ES 27 tirgū

Attiecībā uz ražojumiem, kas no izstāšanās dienas ienāk ES 27 tirgū un attiecībā uz kuriem ES 28 importētāji bija bāzējušies Apvienotajā Karalistē, ES 27 ekonomikas dalībnieki, kas šo ražojumu iepriekš tikai izplatīja, kļūs par

⁴ Attiecībā uz ES noteikumiem par kosmētikas līdzekļiem sk. arī “Paziņojumu ieinteresētajām personām — Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi kosmētikas līdzekļu jomā” (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/cosmetic_products_lv_0.pdf).

importētājiem Savienības tiesību aktu nozīmē, kad tie minētos ražojumus pirmo reizi darīs pieejamus ES 27 tirgū (t. i., tos laižot ES 27 tirgū). Tāpēc tiem būs jāpilda stingrāki pienākumi, īpaši attiecībā uz ražojuma atbilstības pārbaudi un attiecīgā gadījumā — to kontaktinformācijas norādīšanu uz ražojuma.

Attiecībā uz importētāja marķējumu piemēro jautājumu un atbilžu saraksta A iedaļas 4. punktu — šīs preces laistas Savienības (ES 27) tirgū pēc izstāšanās dienas un tās būs jāpārmarķē ar ES 27 importētāja norādi.

D. PAZINOTO STRUKTŪRU SERTIFIKĀTU NODOŠANA

Dažās ražojumu jomās Savienības tiesību aktos par ražojumiem ir noteikts, ka atbilstības novērtēšanas procedūrā iesaistās kvalificēta trešā persona, proti, paziņotā struktūra. Paziņotajām struktūrām ir jābūt izveidotām kādā dalībvalstī, un tās izraugās dalībvalsts paziņotājiestāde attiecīgajos Savienības tiesību aktos par ražojumiem noteikto atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanai.

Šajā paziņojumā tiek atgādināts — lai no izstāšanās dienas ES 27 tirgū laistu ražojumus, būs nepieciešams ES 27 paziņotās struktūras sertifikāts. Tādēļ ekonomikas dalībniekiem būs vai nu jāpieprasa jauns sertifikāts no kādas citas ES 27 paziņotās struktūras, vai jānodrošina lietas un atbilstošā sertifikāta nodošana ES 27 paziņotajai struktūrai, kas tad pārņemu atbildību par šo sertifikātu. Apvienotās Karalistes paziņotās struktūras sertifikātus nodod ES 27 paziņotajai struktūrai pirms izstāšanās dienas, pamatojoties uz līgumisku vienošanos starp ražotāju, Apvienotās Karalistes paziņoto struktūru un ES 27 paziņoto struktūru.

1. Esmu tāda ražojuma ražotājs, kura sertifikāts no Apvienotās Karalistes paziņotās struktūras nodots ES 27 paziņotajai struktūrai. Vai ES atbilstības deklarācija un faktiskais paziņotās struktūras sertifikāts jāatjaunina, lai dokumentētu šīs izmaiņas?

Jā, attiecībā uz ražojumiem, kas ES 27 tirgū laisti pēc izstāšanās dienas, gan ES atbilstības deklarācija (sagatavo ražotājs), gan paziņotās struktūras sertifikāts ir attiecīgi jāatjaunina: šajos dokumentos būs jānorāda, ka par šo sertifikātu tagad ir atbildīga ES 27 paziņotā struktūra, un jānorāda gan iepriekšējās Apvienotās Karalistes paziņotās struktūras, gan jaunās ES 27 paziņotās struktūras informācija/ identifikācijas numuri.

2. Vai uz paša ražojuma norādītais paziņotās struktūras numurs ir jāmaina arī ražojumiem, kas jau ir laisti tirgū vai ir ražoti pirms notikusi sertifikātu nodošana?

Ja iepriekš minētā ražojuma dokumentācija ir kārtībā, nav nepieciešams mainīt paziņotās struktūras numuru ražojumiem, kas jau ir laisti ES 27 tirgū vai ražoti pirms sertifikāta nodošanas, bet vēl nav laisti ES 27 tirgū. Tomēr ražojumi, kas ražoti pēc tam, kad sertifikāts nodots, ir jāmarķē ar ES 27 jaunās paziņotās struktūras numuru, un Apvienotās Karalistes paziņotās struktūras numuru vairs nebūs iespējams izmantot līdz tās izdotā sertifikāta oriģināla derīguma termiņa beigām.

E. AKREDITĀCIJA

Akreditācija ir valsts akreditācijas struktūras izsniegts apliecinājums par to, ka atbilstības novērtēšanas struktūra atbilst piemērojamām prasībām veikt konkrētu atbilstības novērtēšanas darbību. Akreditācija ir labākais veids, kā pierādīt paziņoto struktūru tehnisko kompetenci, ja vien Savienības tiesību aktos par ražojumiem nav paredzēts citādi. Regulā Nr. 765/2008⁵ ir noteikts tiesiskais regulējums Eiropas akreditācijas sistēmas organizācijai un darbībai.

1. Kāds no izstāšanās dienas ir Apvienotās Karalistes Akreditācijas dienesta (UKAS) izsniegto akreditācijas sertifikātu juridiskais statuss saskaņā ar Savienības tiesību aktiem?

No izstāšanās dienas Apvienotās Karalistes Akreditācijas dienests vairs nebūs valsts akreditācijas struktūra Regulas Nr. 765/2008 nozīmē un vajadzībām. Tādējādi tās akreditācijas sertifikāti vairs netiks uzskatīti par “akreditāciju” Regulas Nr. 765/2008 nozīmē, un tie no izstāšanās dienas vairs nebūs derīgi vai atzīti ES 27 saskaņā ar minēto regulu⁶.

* * *

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

⁶ Sk. arī citus attiecīgus paziņojumus par gatavību, kuri attiecas uz akreditāciju, piemēram, “Paziņojumu ieinteresētajām personām — Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi siltumnīcefekta gāzu jomā” https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/fluorinated-gases_lv.pdf).